

Remitteringsmapp

Ärende: Om samverkansöverenskommelse rörande introduktion av nyanlända

Inkom till KF/KS kansli den 26 juni 2008.

Behandling i övrigt:

För yttrande senast: 8 september 2008

Stadsdelsnämnderna

Rinkeby-Kista
Älvsjö
Skärholmen

Facknämnderna

Socialtjänstnämnden
Utbildningsnämnden

Övriga

SLK
Stockholms Stadshus AB

Kommunstyrelsen

STOCKHOLMS STAD	
Kommunstyrelsen KF/KS Kansli	
Ink.	2008-06-26
Dnr:	337-1690/2008
Till:	R.E.

Remiss om samverkansöverenskommelse rörande introduktion av nyanlända

På initiativ av KSL bildades i september 2007 en samrådsgrupp i länet kring introduktion av nyanlända. I den har ingått Länsstyrelsen och andra berörda statliga myndigheter, landstinget, KSL samt representanter för fem kommuner. Samrådsgruppen har tagit fram ett gemensamt visionsdokument, "Utgångspunkter för bättre flyktingmottagning" (bifogas för kännedom). Gruppen har även möjliggjort igångsättande av gemensamma utvecklingsprojekt.

Som ett led i detta regionala utvecklingsarbete, och som en grund för ett tätare samarbete kommunerna emellan, har KSL arbetat fram ett förslag till samverkansöverenskommelse mellan länets samtliga kommuner. I det arbetet har en arbetsgrupp med åtta kommuner deltagit. Samverkansöverenskommelsen ska vara ett inriktningsdokument, som senare kan leda till andra, mera konkreta avtal eller överenskommelser.

Huvudsakligt syfte med överenskommelsen är att skapa ökad samordning och utveckling av insatser riktade till nyanlända. Samverkan ska kunna handla om samtliga introduktionsinsatser, med särskilt fokus på utbildnings- och arbetslivsinriktade insatser. Kommunerna ska bidra till att öka individens möjligheter till boende i hela länet. Att bo i en kommun och få introduktionsinsatser i en annan ska underlättas. Överenskommelsen ska även underlätta samverkan med Landstinget och berörda statliga myndigheter.

KSLs styrelse beslutade den 13 juni att sända förslaget till samverkansöverenskommelse på remiss till kommunerna till och med 2008-10-30. KSL bjuder även in kommunerna till ett informations- och diskussionsmöte kring förslaget den 17 september kl 9-12. Anmälan till detta möte görs till gunilla.weidenfors@ksl.se. Bekräftelse på anmälan och information om lokal sänds ut i augusti.

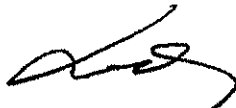
2008-06-24

Dnr: 2008/0022

KSL önskar få kommunernas synpunkter och ställningstagande **senast den 30 oktober 2008** till KSL, Box 38145, 100 64 Stockholm. Vid frågor, kontakta Karin Wahlgren, tel 08-615 94 06, karin.wahlgren@ksl.se

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN

Lennart Dahlberg

Bilaga 1

Förslag till samverkansöverenskommelse mellan kommuner i Stockholms län rörande introduktion av nyanlända (remisshandlingen)

Bilaga 2

Utgångspunkter för bättre flyktingmottagning (för kännedom)

2008-05-19

Samverkansöverenskommelse mellan kommuner i Stockholms län rörande introduktion av nyanlända.

Definition

Med "nyanlända" avses personer som kommit för att bosätta sig i Sverige, det vill säga nyanlända barn, kvinnor och män med uppehållstillstånd.

Utgångspunkter

Kommunerna i Stockholms län vill samverka med målet att länet ska bli ett föredöme när det gäller introduktion av flyktingar och asylsökande. Nyanlända barn, kvinnor och män ska erbjudas ett effektivt stöd så att de vuxna i arbetsför ålder snabbt kan komma i arbete och försörja sig själva och sin familj. Vår gemensamma utgångspunkt är att alla medborgares resurser är till nytta för länets tillväxt, och att det är en gemensam angelägenhet att skapa optimala villkor för allas möjligheter till självförsörjning. Detta ger alla anhöriga såsom barn, ungdomar och äldre bäst förutsättningar att bygga en framtid i Sverige.

För att bli ett föredöme när det gäller mottagandet av nyanlända behövs utökat samarbete på lokal, delregional och regional nivå, samt regelförändringar på nationell nivå. Den nyanlände ska kunna bo i en kommun och få introduktionsinsatser i en eller flera andra kommuner utifrån individens behov och kommunernas utbud. Kommunerna ska i ett framtida samarbete kunna byta eller köpa tjänster av varandra som har att göra med introduktionen. Gemensamma insatser och resurser behövs när det gäller samordning, organisering, utveckling och ömsesidigt lärande. Överenskommelsen utgör inget hinder för kommunerna att samarbeta med andra kommuner och län i Sverige.

Samverkande parter skall aktivt bidra till att öka individens möjligheter att välja boende inom hela länet. På detta sätt medverkar alla kommuner till målet med att nå en jämn spridning av bosättningen i länets kommuner.

Genom ett enhetligt agerande och gemensamt ansvarstagande från kommunerna i länet möjliggörs en väl fungerande introduktionskedja där individens självförsörjning är målet.

Denna överenskommelse är grunden för kommunernas samarbete med andra statliga myndigheter och organisationer, som Länsstyrelsen, Landstinget, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket. Undertecknande parter ska gemensamt verka för att samtliga berörda myndigheter och organisationer tar sitt ansvar, eftersom en sammanhållen introduktion skapar

2008-05-19

bäst förutsättningar för individen. Målet är att denna överenskommelse, tillsammans med regionala avtal med statliga myndigheter, ersätter nuvarande lokala avtal eller överenskommelser.

Överenskommelsen bygger på gällande ersättningsregler från staten till kommunerna. Kommunerna ska gemensamt verka för att ersättningar och regelverk förändras, så att en sammanhållen introduktion kan erbjudas oavsett var i processen individen befinner sig, och oavsett var i länet man bor. Kommunerna kan inkludera även asylsökande och anhöriga i introduktionsprogrammen under förutsättning att staten ger full ekonomisk ersättning för detta.

§ 1 Överenskommelsens syfte

Denna överenskommelse innebär att undertecknande parter aktivt ska arbeta för en ökad samordning och utveckling av insatser riktade till nyanlända barn, kvinnor och män för att på ett bättre och resurseffektivare sätt skapa förutsättningar för att möta individens behov och de vuxnas strävan att bli självförsörjande.

Överenskommelsen innebär att kommunerna ska samarbeta så att det leder till ett gemensamt regionalt ansvarstagande och ett kommande gemensamt regionalt avtal om flyktmottagande och introduktion av nyanlända med Migrationsverket.

Genom att ansluta sig till denna överenskommelse åtar sig undertecknande parter att aktivt skapa goda individuella förutsättningar för samtliga nyanlända barn, kvinnor och män i länet, i syfte att snabbare integreras i skola och arbetsliv.

Överenskommelsen innebär att undertecknande parter ska:

1. erbjuda nyanlända kvinnor och män *utbildnings-, arbetslivsinriktade- och övriga introduktionsinsatser*, oavsett i vilken kommun man är bosatt
2. erbjuda nyanlända barn och ungdomar *utbildningsplatser inom grund- och gymnasieskola*, oavsett i vilken kommun man är bosatt
3. erbjuda nyanlända kvinnor och män *praktikplatser och arbetstillfällen* hos kommunen i egenskap av arbetsgivare
4. i samband med upphandling tillse att kommunerna kan *köpa och byta tjänster* med varandra inom ramen för introduktion av nyanlända,
5. verka för en jämnare *spridning av nyanländas bosättning* i länet och underlätta nyanländas möjligheter till val av boende i hela länet

2008-05-19

6. underlätta för *andra aktörer* så att, där detta är möjligt, endast ett avtal krävs med kommunerna när det gäller samarbete kring flyktingmottagandet på regional och lokal nivå.
7. verka för att *samtliga berörda aktörer tar sitt ansvar* vid introduktionen av nyanlända.

§ 2 Överenskommelsens parter

Parter i denna överenskommelse är de kommuner i länet som undertecknat denna överenskommelse. Den utgör inget hinder mot att undertecknad kommun sluter avtal med andra kommuner eller myndigheter i sådana frågor som regleras i detta avtal.

2
Konsekvenser? Kan man vara part i olika avtal? / olika kommuner?

§ 3 Överenskommelsens art och omfattning

Denna överenskommelse avser att verka styrande på undertecknande parters arbete i frågor som rör bosättning för nyanlända barn, kvinnor och män, och frågor kring utbildningsinriktade, arbetslivsinriktade och andra introduktionsinsatser, för att uppnå integration och självförsörjning.

Överenskommelsen förpliktigar parterna att verka i en anda som ökar förutsättningarna för att nyanländas resurser tas tillvara för individens och länets bästa. Kommunerna åtar sig att aktivt bidra med insatser till såväl boende i den egna kommunen som boende i kommuner med stort mottagande.

Denna överenskommelse är grunden för kommande avtal eller överenskommelser med andra regionala och nationella aktörer.

§ 4 Särskilda avtal

Denna överenskommelse förutsätter att undertecknande parter kommer överens i särskilda avtal i fråga om regleringen av konkreta insatser som en part riktar till nyanlända som är bosatta i annan kommun.

§ 5 Uppföljningsansvar

Varje part skall utse en representant på förvaltningschefsnivå. Förvaltningscheferna ska tillsammans bilda och ge mandat till en mindre grupp som har uppdraget att

- leda samarbetet och ta initiativ för att lösa problem som uppstår, och diskutera för samverkan relevanta frågor
- följa arbetet kontinuerligt och göra årliga uppföljningar.

Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) skall leda och samordna uppföljningsgruppens arbete.

2008-05-19

Politiskt hanteras resultaten i KSLs beredningar och styrelse. Eventuella framtida påtryckningar gentemot statsmakterna hanteras gemensamt via KSLs styrelse eller på annat sätt som anses lämpligt.

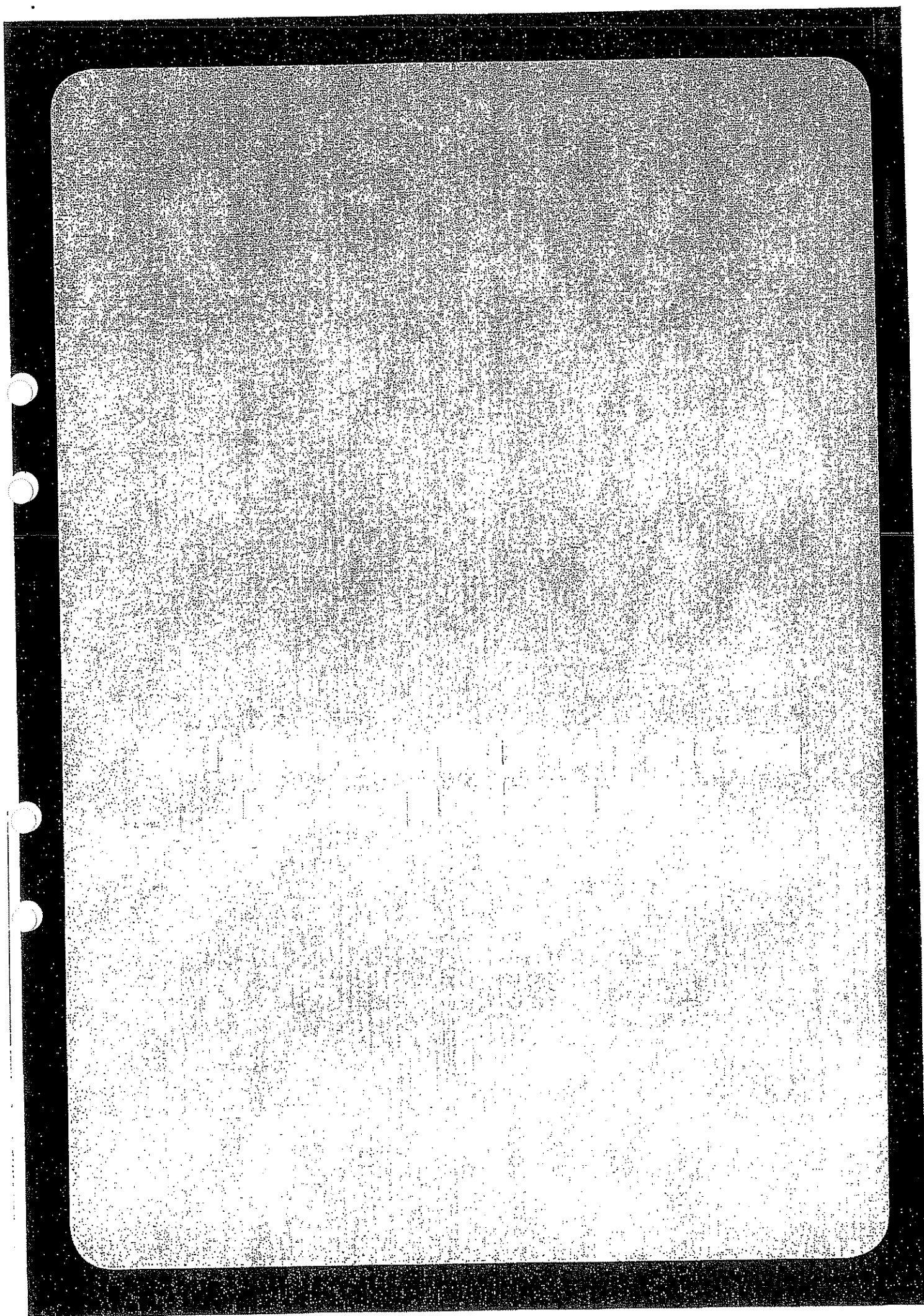
§ 6 Giltighetstid

Överenskommelsen gäller från undertecknande och tills vidare. Om part säger upp överenskommelsen upphör denna att gälla nio (9) månader efter att uppsägningen kommit övriga parter tillhanda.

§ 7 Undertecknande

Beslut i respektive kommun gäller som undertecknande

Stockholms län ska vara ett föredöme när det gäller mottagande av nyanlända. Det är väsentligt av fler orsaker. De humanitära skälen är de allra viktigaste. Men vår region har anledning att välkomna de som vill komma för att bo och arbeta här också därför att Stockholmsregionen behöver arbetskraft. Den som har internationell bakgrund kan dessutom ge ett särskilt bidrag till regionens ambitioner att var öppen mot omvärlden.

Den drivkraft och kompetens individerna besitter måste tas tillvara. Arbete har en särskild betydelse. Det ger inte bara försörjning utan även kontaktnät, identitet, språkkunskaper och kunskaper om det svenska samhället. Det kommer att vara avgörande för arbetsgivarens framtida kompetensförsörjning att kunna anställa personer med utländsk bakgrund.

Länsstyrelsen, företrädare för länets alla kommuner, Landstinget, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket vill mobilisera hela vårt län för att skapa förutsättningar för dem som är nyanlända att bidra till länets framtida tillväxt.

Inledningsvis måste det regionala samarbetet kring introduktionen för nyanlända öka. Den har stor betydelse för att nyanlända ska få en bra start i det svenska samhället. Otillräckliga introduktionsinsatser kan leda till passivitet och till att individen förlorar tron på sig själv. Därför måste introduktionen effektiviseras och individanpassas.

Huvudinriktningen är att finna former för hur regionens aktörer kan samverka bättre för att ge nyanlända ett effektivt och arbetslivsinriktat stöd utifrån vars och ens personliga behov. Alla – staten, kommunerna, företag och andra arbetsplatser, de frivilliga organisationerna – måste ta ansvar för en positiv utveckling.

ASYLTIDEN ÄR BETYDELSEFULL

Bättre samverkan måste till mellan asyltiden och introduktion samt mellan alla olika aktörer som den nyanlända har kontakt med. Asylsökande ska tidigt kopplas ihop med sin närmiljö för att snabbt kunna etablera sig i samhället. Individen ska ges möjlighet att utveckla och behålla sina egna resurser och färdigheter även under den tid av väntan som asylprocessen innebär. Menings-
skapande och hälsofrämjande insatser är viktiga. Det är viktigt att så många som möjligt ges chansen till arbete redan under asyltiden.

ARBETE OCH ARBETSPRAKTIK

Etableringen på arbetsmarknaden för nyanlända tar för lång tid. Bland de nyanlända arbetssökande finns en stor arbetskraftsresurs som arbetsmarknaden hittills inte lyckats ta tillvara tillräckligt. Genom att synliggöra och tillgängliggöra nyanländ arbetskraft kan möjligheter skapas för arbetsgivare med rekryteringsbehov att bredda sin rekryteringsbas. Detta kan även bidra till förbättrad kompetensförsörjning i länet. För att uppnå detta måste flera aktörer samverka och tidiga och parallella arbetsmarknadsinriktade insatser sättas in. Arbetsgivaren ska också kunna erbjuda stöd för att underlätta rekrytering av nyanlända.

Arbetspraktik inom introduktionen är ett viktigt inslag för att få ett riktigt arbete. Individen får inblick i ett yrke, möjlighet att praktisera språket och lära sig de "koder" som finns på svenska arbetsplatser.

SVENSKA OCH UTBILDNING

En förutsättning för att kunna lära sig bra svenska är tillgång till utbildning utifrån individens egna förutsättningar. Detta ökar motivationen och närvaron vid utbildningsinsatserna. Undervisning i svenska sker bäst i kombination med arbete eller yrkesinriktad utbildning. Det finns ett stort behov av en integrerad SFI-utbildning (svenska för invandrare). Praktisk svenska, kopplad till yrke eller bransch ger erfarenhetsmässigt bästa resultatet. För att åstadkomma detta fordras samverkan mellan berörda aktörer.

HÄLSA

Människor med utländsk bakgrund har ett högre ohälsotal än befolkningsgenomsnittet. Traumatiska upplevelser kan vara ett skäl men också en utdragen och osäker väntan under den första tiden i Sverige. Alla asylsökande erbjuds hälsosamtal som emellertid endast utnyttjas av ca 40 %.

För att minska fysisk och psykisk ohälsa bland nyanlända krävs det att insatserna sätts in tidigare, helst även förebyggande och att de når flera. Ohälsa får aldrig vara en orsak till att introduktionsprogrammen misslyckas.

SAMHÄLLSINFORMATION

Samhällsinformationen syftar till att ge individen förståelse för och en kompassriktning in i det nya samhället. Samhällsinformationen ingår i den kommunala introduktionen, men också i viss utsträckning under asylprocessen. Informationen måste emellertid vara bred för att den nyanlände ska ges fler ingångar i svenska samhället. Mötet med det lokala näringslivet och föreningslivet är därför ett viktigt led i att underlätta för nyanlända att snabbare förstå det svenska samhället.

BOENDE

De flesta nyanlända flyttar direkt till vårt län beroende på familjeanknytningar och förhoppningar om en dynamisk arbetsmarknad. Huvuddelen bosätter sig i Södertälje, Botkyrka, Huddinge och Stockholm. Efter att uppehållstillstånd beviljats ansluter i många fall resten av familjen.

Det är inte möjligt för ett fåtal kommuner att ta ett så stort ansvar för dem som söker sig till dem. Därför är det viktigt att länet tillsammans tar ansvar för nyanländas hela situation. Det är väsentligt att alla kommuner bidrar till introduktionens olika delar oavsett var i länet den nyanlände bor.

STRUKTURELLA HINDER

Det finns en rad hinder för att samverkan ska bli effektiv kring introduktionen. Vissa hinder kräver regelförändringar, andra kräver samverkan kring rutiner inom och mellan organisationer.

Ambitionen är att kommungränser eller andra institutionella och strukturella barriärer inte ska utgöra hinder för den enskilde att välja ändamålsenliga introduktionsinsatser som snabbast möjligt leder till arbete och en god framtid i det svenska samhället.

TÄBY KOMMUN

Upplands-Bro
KOMMUN

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Försäkringskassan

KSL
KOMMUNFÖRBUNDET
STOCKHOLMS LÄN

Stockholms läns landsting

Arbetsförmedlingen

Migrationsverket